

BOUSOVÁK

Dvuměsíčník ♦ Ročník 56 ♦ číslo 4/2020

Zpravodaj města Dolního Bousova

Slovo starosty

Vážení spoluobčané,

slovo starosty nemohu začít jinak, než tím, že dne 18. 6. 2020 v odpoledních a večerních hodinách mezi 16.00–23.00 hodinou postihla část města a obcí Střehom a Horní Bousov a také osadu Rašovec *blesková povodeň*. Během několika hodin napršelo 89 mm srážek na m². Situace byla velice dramatická zejména v osadě Rašovec a místní části Střehom, kde došlo k zaplavení několika sklepů a zahrad rodinných domů. Ve Střehomi hrozilo protržení hráze rybníka Komorník. Voda se postupně valila přes všechny rybníky říčkou Klenicí na Dolní Bousov.

Nejhorší situace byla v areálu fotbalového stadiónu, který byl prakticky celý pod vodou. Díky velkému úsilí členů sportovního klubu se podařilo většinu majetku klubu uchránit před zničením. Byly zaplaveny pouze garáže. Do bytu správce a kabin se voda naštěstí nedostala. Voda zaplavila postupně přilehlé zahrádky a část zahrad, garáže a sklepů přilehlých nemovitostí v ulici Požárníků a také zahrádky za koupalištěm. Mezitím se postupně rozléval Bousovský potok, který ohrožoval nemovitosti v ulicích Zahrádky a V Chobotě a areál čistírny odpadních vod. Z rachvalských lesů se plnilo koryto Kotelské strouhy, která ohrožovala nemovitosti v ulici K Šancím a Nádražní. Bohužel voda z Kotelské strouhy zaplavila několik chat poblíž rybníka Podlesník. Zde zasahovali hasiči z výjezdové jednotky Horní Bousov.

/pokračování na straně 3/

Dne 18. 6. 2020 v odpoledních a večerních hodinách postihla část města blesková povodeň.

Povodně na Dolnobousovsku

Povodně na Dolnobousovsku nejsou žádnou novinkou. Naopak, podíváme-li se do historie, pravidelně se v cca 50letých cyklech opakují. Dále jsou uvedeny informace o Klenici a připomenutí velké povodně z roku 1926. Čerpala jsem z knihy O. Holého - *Hospodářský vývoj Dolního Bousova a okolí* vydané 2015 v edici BRK.

Původní, neregulované koryto Klenice bylo klikaté a mělo četné tůně hluboké až tři metry, dno koryta mělo nedostatečný spád. Každá větší voda vystupovala ze břehů a zaplavovala okolní území. Bahnitě tůně se zahnívajícími splašky v Dolním Bousově způsobovaly zejména v letní době značné zdravotní problémy. Tzv. velké letní vody, včetně vod přivalových (r. 1789) způsobovaly svými záplavami velké škody jak na polích, tak v obcích při Klenici ležících. Katastrofální povodně na Klenici se podle dostupných údajů odehrály 21. 6. 1789, v březnu 1831, 30. 9. 1897, v únoru 1900, 5. 6. 1926 a také v roce 1966.

Velká povodeň v roce 1926 byla způsobena prudkým lijákem dne 5. června, trvajícím s kratičkými přestávkami od pěti hodin ráno do druhé hodiny odpolední. Při tomto lijáku spadlo 54,6 milimetrů vody. Půda byla po předchozích deštích, které trvaly od 31. května, nasycena vodou. Vzhledem k nepropustné jílové spodině přijala krajina jen nepatrnou část vody, takže většina musela odtéci.

Podle záznamů meteorologické stanice v místním cukrovaru spadlo v měsíci červnu 1926 celkem 201,5 mm dešťových srážek. Srážky 31. května (61 mm) a 13. a 14. června (52,5 mm) způsobily povodeň jen do výše letní vody. Půda totiž byla vyschlá a osení na lukách a polích bylo vzrostlé tak, že značná část vody se vsákla a byla rostlinstvem zadržena. Katastrofální povodeň dne 5. 6. dosáhla svého vrcholu mezi 17. a 18. hodinou.

/pokračování na straně 13/

Žáci letošní deváté třídy se svou paní učitelkou třídní - Helenou Pánkovou při zakončení školního roku.

Byla zakoupena nová cisterna na pitnou vodu.

Stará lávka odstraněna, nově se budují základy.

III. etapa oprava hřbitovní zdi.

18. 6. - zatopené zahrádky v Chobotě.

Slovo starosty

/dokončení ze strany 1/

Jak rychle voda přišla, tak rychle i odešla. Voda začala opadávat kolem 23. hodiny. Druhý den v pátek se voda vrátila zpět do koryta říčky Klenice, byť prakticky celý den pršelo. Zbyly pouze velké laguny vody na loukách ve Střehomí, v ulici V Lipkách podél náhona a na Bakovce podél toku Klenice.

Chtěl bych poděkovat všem, kteří se zapojili do záchranných prací. Zejména hasičům výjezdových jednotek Dolního Bousova a Horního Bousova, kteří zasahovali a pomáhali zachraňovat majetek města a občanů po oba dva dny. Dále děkuji zaměstnancům a technice firmy SVOBODA, která pomohla ochránit většinu majetku města a občanů a byla okamžitě k dispozici při řešení této krizové situace. Poděkování si zaslouží také firma ZETA Benátky nad Jizerou, která bezplatně opravila poškozenou komunikaci ze Střehomí na Dobšín, která slouží zejména pro turisty a cyklisty. V neposlední řadě děkuji členům sportovního klubu, kteří se zapojili do záchrany majetku v areálu fotbalového stadionu. Mohu pouze konstatovat, že situaci se podařilo zvládnout ve spolupráci všech. Paradoxem je, že město v současné době pracuje společně s externí firmou na aktualizaci povodňového plánu. Poznaky z této krizové situace budou podkladem pro tento dokument.

Plánované investiční akce

Nyní bych se věnoval informacím o dění ve městě. Městu se podařilo získat dotaci ve výši 3.700.000 Kč na obnovu místního rozhlasu v našem městě a všech místních částech. Žádost o dotaci z programu Státního fondu životního prostředí podalo město na přelomu roku. Cílem projektu je přechod na bezdrátový rozhlas a zlepšení informovanosti obyvatel při řešení krizových situací, například povodní. Celkové náklady na projekt jsou rozpočtovány ve výši 5,2 milionu korun. Termín realizace projektu bude nejspíše až v roce 2022. Bude záležet na sestavení rozpočtu města na rok 2021 a 2022 v závislosti na dalších investičních akcích podpořených dotacemi, které město bude v roce 2021 realizovat.

Další dotaci, kterou se podařilo městu získat, je dotace na probíhající investiční akci „Oprava hřbitovní zdi na hřbitově

v Dolním Bousově – III. etapa“. Na tento projekt město žádalo o dotaci v roce 2019 z programu Ministerstva pro místní rozvoj. Původně jsme s žádostí nebyli úspěšní, ale po navýšení alokace finančních prostředků ministerstvem v polovině letošního roku, byly podpořeny i projekty pod čarou. Město obdrží dotaci na tento projekt ve výši 500.000 Kč.

Probíhající akce

Většina probíhajících investičních akcí se chýlí ke konci. Jedná se zejména o **revitalizaci sídliště**. Zbývá dokončit plochy před garážemi a parkovací místa pro bytovku čp. 519. Dále parkovací místa pro bytovku čp. 490. a finální dokončení a instalace veřejného osvětlení a finální úklid.

Projekt **instalace nové lávky v ulici V Lipkách** přes říčku Klenice se přehoupl do druhé poloviny. Byla usazena kovová konstrukce lávky. Nyní budou následovat práce spojené s finálním povrchem. Lávka bude mít povrch betonový s protiskluzem. Poté budou následovat zemní práce spojené s položením zámkové dlažby před a za lávkou v návaznosti na asfaltový povrch chodníku V Lipkách. Po dokončení prací bude následovat oprava stávající menší lávky přes Klenici na příchodu na fotbalový stadion.

V **Horním Bousově** na příjezdu od Přepěří probíhá vybudování bezpečnostního ostrůvku za účelem snížení rychlosti při vjezdu do obce. Součástí projektu bude i instalace nového veřejného osvětlení, které bude sloužit k nasvícení ostrůvku i budoucího chodníku podél krajské komunikace. Projekt financuje Středočeský kraj a měl by být dokončený do 8. 8. 2020.

Základní škola

Nyní se přesuneme do budovy základní školy. Zde finišuje projekt na vybudování dvou jazykových učeben v podkroví budovy včetně vybavení nábytkem a IT. Zbývající práce spojené s instalací nábytku a výpočetní techniky proběhnou na přelomu měsíce července a srpna. Poté bude následovat kolaudace a předání nových prostor do užívání základní škole. Projekt je podpořen dotací z Integrovaného regionálního operačního programu.

Koncem července proběhla v kuchyni základní školy instalace moderního, nového zařízení tzv. varné pánve. Cílem

nákupu tohoto zařízení je větší efektivita, úspora času a energií při přípravě obědů pro žáky základní a mateřské školy. Zařízení by mělo výrazně ulehčit personálu kuchyně při přípravě surovin a vaření obědů. Po instalaci zařízení bude personál řádně proškolen a zaučen. Zařízení dodala firma InterGast a.s. Praha, náklady na pořízení činí 1.099.590 Kč bez DPH. Město tuto modernizaci vybavení kuchyně hradilo z vlastního rozpočtu.

Poslední investicí do zařízení využívaného zejména školou, ale i veřejností je výměna osvětlení ve sportovní hale. Stávající osvětlení nákladné na spotřebu elektrické energie bylo nahrazeno moderním LED osvětlením, které by mělo být ve spotřebě elektriny výrazně úspornější. Instalaci provedla elektromontážní firma PRO-elektro CZ s.r.o. Náklady v celkové výši 403.714 Kč bez DPH hradilo město z vlastního rozpočtu.

Kulturní akce pořádané městem

Pokud bude covidová situace ve městě a okolí příznivá, uspořádá město **3. Bousovské slavnosti** v termínu 29. 8. 2020 od 12.00 hodin na náměstí T. G. Masaryka. Program je bohatý, na své si přijdou všechny věkové skupiny od dětí po seniory. Jste všichni srdečně zváni.

V náhradním termínu dne 5. září 2020 od 14.00 hodin uspořádá město ve spolupráci s hasiči **dětský den s hasičkou tematikou** v areálu fotbalového stadionu. Je připraven pestrý program pro rodiny s dětmi, celý program bude zakončen taneční zábavou se skupinami Koneckončů a JimBazar. Původní termín zhatila blesková povodeň.

Další kulturní akcí je **oslava 100 let vzniku Československé armády**. Termín konání je naplánován na 26. 9. 2020 od 10 hodin. Akce se bude konat v areálu Břizky. Navštívníci budou mít možnost shlédnout dobovou vojenskou techniku. Městem a okolím projede spanilá jízda vystavené vojenské techniky. Akce bude zakončena ukázkou dobové bitvy z 1. světové války. Po dobu akce bude zajištěn občerstvení, k poslechu bude hrát hudební skupina K-Band. Tato akce nahrazuje zrušené oslavy 75. výročí ukončení 2. světové války, které se měly konat v květnu letošního roku.

Přeji vám klidnou dovolenou

Miroslav Boček
starosta města

20 let od úmrtí dvou významných osobností

František Stránský

* 16. 2. 1921, Dolní Bousov
† 5. 7. 2000, Mladá Boleslav

Vystudoval průmyslovou školu v Mladé Boleslavi, zaměstnán byl v AZNAP a v Mototechně Mladá Boleslav. V Dolním Bousově působil jako sportovní funkcionář, hrál ochotnické divadlo a maloval, několikrát zde vystavoval. Jako stavbař vedl v obci stavby sportovních za-

řízení a stavbu vodovodu. Byl dopisovatelem zpravodaje Bousovák. Díky němu si čtenáři Bousováka mohli přečíst o stavbě zdejšího vodovodu. Text vycházel na pokračování v letech 2015–2016 pod názvem Jak Dolní Bousov k dobré vodě přišel. Rád cestoval. Jeho otec František Stránský (1894–1957) byl knihař a v roce 1926 založil v Dolním Bousově soubor tamburašů, později i Kinematografické družstvo a skauting.

František Koníček

* 17. 5. 1939, Městec Králové
† 15. 8. 2000, Mladá Boleslav

Učil již po absolvování JŠŠ (Jedenáctileté střední školy, Branžež 1957/1958). Pedagogický institut v Brandýse nad Labem vystudoval dálkově (1964). Po vojně začal učit v Horní Rokytě (1960/1961), poté na dolnobousovské škole, v letech 1990–2000 byl jejím ředitelem. Byl rovněž velkým odborníkem na chov včel, od r. 1996 pracoval v ústředním výboru Českého svazu včelařů a na škole mnoho let vedl včelařský kroužek. Včelařský kroužek pod jeho vedením sbíral mnohé úspěchy.

Pan Koníček je spoluautorem brožury Historie a současnost školy dolnobousovské, vydané v roce 1994 u příležitosti 100.

výročí otevření samostatné budovy základní školy v Dolním Bousově. Svými články také přispíval do zpravodaje Bousovák.

Vítání občánků

Město Dolní Bousov zve všechny své nové občánky k slavnostnímu uvítání, které se uskuteční dne 19. září 2020. Vítat se budou děti narozené v období od 1. 7. 2019 do 31. 7. 2020. Přihlášku si rodiče mohou vyzvednout na matrice městského úřadu, případně ji naleznou na webových stránkách města nebo si ji mohou nechat zaslat mailem. Vyplněnou přihlášku je třeba doručit na matriku a to nejpozději 5 dnů před stanoveným termínem konání akce. O hodině konání budou rodiče informováni na jimi sdělený kontakt. Případné bližší informace poskytne matrikářka městského úřadu, tel. 326 396 423, e-mail: matrika@dolni-bousov.cz.

Marcela Jelínková, matrikářka

Odpadový sloupek

Vážení spoluobčané, letos je to již sedm let od otevření sběrného dvora a kompostárny v Dolním Bousově. Chci poděkovat občanům Dolní Bousova a okolních obcí za jejich snahu podílet se na třídění odpadů.

Chtěla bych upozornit občany, že pytle na tříděný odpad tzn. na PET láhve, plasty z domácností, nápojové kartony, nápojové plechovky jsou zdarma k dostání na městském úřadě v přízemí, kde si také mohou občané zakoupit pytle na tříděný komunální odpad. Pytle na tříděný odpad si také můžete vyzvednout v infocentru v Kostelní ulici.

Další důležitou informací je, že plné pytle lze odevzdávat:

1) V provozní době sběrného dvora: úterý 8–11:30, 12–16; čtvrtek 8–11:30, 12–18; sobota 8–12 hodin.

2) **POUZE poslední víkend v měsíci** na kontejnerová hnízda ve městě a obcích, odkud budou pracovníky technických služeb svezeny.

Dodržujte, prosím, uvedené termíny. Jinak musí pracovníci technických služeb trávit každý týden odklizením špatně odložených pytlů na úkor času, který by mohli věnovat potřebnějším věcem.

Děkuji

Dita Říhová

Krátce z Bousovska

Deštivé vycházení. V pátek 26. června 2020 jsme se slavnostně rozloučili s letošním 9. ročníkem. Snad poprvé v historii závěrečných ceremoniálů za vytrvalého deště a pod deštníky. Nelitovali jsme, všem žákům deváté třídy to moc slušelo. Přejeme jim hodně štěstí na jejich další životní cestě.

Mgr. K. Karnová

1. vytáčení medu. Ve středu 3. 6. 2020 jsme se s dětmi z Přírodovědného kroužku sešli u městských úlů k prvnímu vytáčení medu. Nejprve jsme přímo v úlech prohlédli rámků a ty plné medu jsme nosili do druhé části zahrady. Zde probíhalo

odvíčkování pláství a vytáčení přípravných rámků v mechanickém medometu. Děti se na všech pracích aktivně podílely. I po dvou hodinách práce byla fronta na kliku od medometu i na hřebínek u odvíčkování. Během prací si děti stáčily vyrobit a vlastnoručně ozdobit etikety na lahve s medem. Odhadem se podařilo od včelíček získat 25 kg medu. Všechny 26 dětských účastníků si jej nadšeně odnášelo domů. Přestože měly některé děti med i ve vlasech, na med jsme nezanevřeli a těšíme se na další včelařskou schůzku.

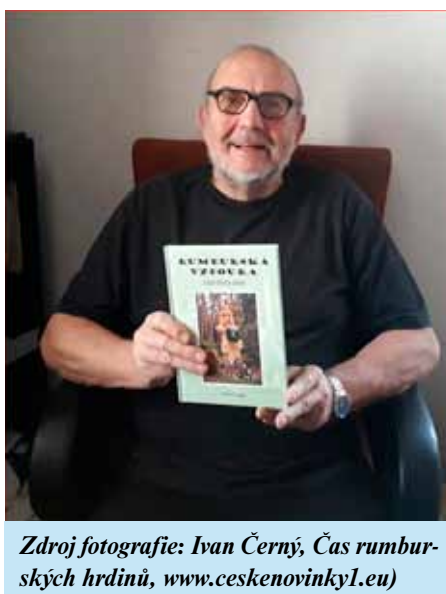
P. Bartková, L. Hejnová

Pochvala pro Bousovák. Ráda bych se se čtenáři městského zpravodaje podělila o pochvalu, kterou uveřejnil Karol Bílek v minulém čísle Zpravodaje Šrámkovy Sobotky: *...V čem nás ovšem Bousovák značně předběhl, je náklad - každé číslo má 1250*

výtisků. Podíváme-li se na první tři čísla tohoto roku, najdeme tu kvalitní zpravodajství o současném životě města (Slovo starosty, drobné i větší příspěvky o činnosti spolků, o knihovně, o sportovním dění a dalších událostech ve městě). Výborné jsou články věnované ochraně přírody (Pavel Kverek, Pavla Bartková). Mnoho zajímavého přináší seriál Pavly Bartkové Dědictví předků, velkou cenu mají vzpomínkově zaměřené národopisné články Ingrid Mendlíkové, dokončeny jsou i vzpomínky Josefa Doškáře. Příjemné jsou rozhovory Tomáše Grindla s herečkou a spisovatelkou, bousovskou rodačkou Sylvou Daničkovou a s Pavlem Kverkem, důstojně jsou připomenuty květnové události před 75 lety. Prostě z Bousováku vyrostl vzorový místní časopis.

D. Říhová

Knihy Josefa Doškáře. Dolnobousovský rodák (1943), dnes žijící v Novém Boru, je čtenářům Bousováku znám nejen z příspěvků do tohoto časopisu, ale i jako iniciátor umístění busty T. G. Masaryka na náměstí téhož jména v roce 2018. Ale především je to badatel, historik a legionář, předseda Československé obce legionářské v Novém Boru. A neúnavný bojovník za vzkříšení památky Rumburské vzpoury, která vypukla 21. května 1918 a do níž se zapojilo na sedm stovek vojáků. V roce 2015 byl i jeho zásluhou ob-

Zdroj fotografie: Ivan Černý, Čas rumburských hrdinů, www.ceskenovinky1.eu

noven novoborský pomník Rumburských hrdinů, za okupace rozmetaný nacisty dynamitem. A nyní Československá obec legionářská vydala jeho knihu Rumburská vzpoura a její druhý život. Kniha je výsledkem Doškářova dlouholetého studia literatury, bádání v archivech a hledání i drobných střípků informací o velkém protiválečném vystoupení českých vojáků. Obsahuje informace o vzniku vzpoury, jejím průběhu i konci. O soudu se vzbuřenci, o popravách, o hrobech, na které se postupně zapomělo. A také o tom, že rumburská vzpoura byla inspirací pro mnohé umělce, že byla námětem filmu Hvězda zvaná pelyněk. A že patří k tradicím národního odboje, že přispěla ke konci první světové války a prosazení národní svobody. To vše Josef Doškář ve své knize zaznamenal a vytvořil tak dílo, které zaujme nejen zájemce o vojenskou historii, ale i zájemce o naši historii obecně.

M. Ječný

Tajemství zlatých a stříbrných mincí římských císařů. V roce 1889 publikoval mladoboleslavský inženýr Adolf Pecenka v pražském časopise „Památky archeologické“, ročník 14, na straně 586 kolosální nález platidel římských císařů v Dolním Bousově. Zlatá mince, solidus římského císaře Anastazia, který vládl v letech 492–518 v Konstantinopoli, měla být nalezena za neznámých okolností. Dokonce čtyři stříbrné mince císaře Marka Aurelia, který panoval v letech 161–180 v Římě, objevil na Ptáčkově poli, jež se rozkládalo v místě dnešních rodinných domků Na Školništi východně od kostela a fary v Dolním Bousově. V místě stála před 1800–2000 lety vesnice. O mincích psala celá řada vlastivědných a vědeckých pracovníků, profesori J. L. Píć a Jan Filip z Prahy, doktor R. Turek z Národního muzea a řada dalších. Výskyt mincí římského impéria není omezen na Dolní Bousov, nalezeny na Mladoboleslavsku byly v Plazích, Sýčině, Dobrovicích i jinde. Tajemství zůstává neodhaleno – za jakých okolností došlo k dolnobousovskému nálezu? Pomoci můžou také čtenáři Bousováku jakýmikoli informacemi. Horní Bousov, čp. 24, tel. 607 761 819.

Dr. J. Waldhauser

V této rubrice je místo i pro vaše sdělení, názory a zajímavé informace, na které byste rádi upozornili další obyvatele Dolního Bousova a okolí. Své příspěvky zasílejte emailem či poštou do redakce nebo je přineste osobně do infocentra v Kostelní ulici.

Nezapomenutelní lidé

Jaromír Páv na okraji Vlčího Pole a moje cesty kolem do tamních lesů – znali jsme se spíš okrajově. Blíž nás postrčilo až železo. Přichystal si pro mne úkol, abych mu předkoval tělo meče z kvalitní oceli, že si zbytek už vybrousí doma a zaleští. „Co za to budeš chtít?“ Říkám, že bych přijel na bledule, až pokvetou. Že bychom je chtěli filmovat se vším tichem i vůní, co tam bývá tak noblesní. A že bych chtěl, aby mi – až si zavolám – říkal potom už každoročně, kdy kvetou. Měl vzoreček totiž za domem na zahrádce. Ten velký svátek lesa jsem držival rád, tam jsem začínal pokaždé ornitologickou sezónu.

Když jsem čepel přivezl, měl připravený bonus. Odvedl mne do rohu zahrady pod plachtu, odkryl vršek se slovy: „Co jí říkáš?“ Znal jsem „feldšmýdy“ dávno, ale pod plachtou byla mobilní kovářská výheň z první války! Na dně s mírně prorezlým pláštěm, ovšem úctyhodná. Dal mi ji, a my ji vyzkoušeli hned v Hradišti o Vánocích. Opravenou, jen kulatý řemínek zlobil a občas spadl. Potřebovala totiž cit při šlapání, ale oproti klasickým vojenským – mladým, byla daleko lehčí. A jednodušší.

Proběhlá výměna byla vstupenkou k setkávání a on se vždycky na jaro, až si u něj odstavím auto, těšil. Musel jsem

si potom jít posedět. Pak zůstal sám, po operacích, pořád ale v legráckách a já sousední les šidil opravdu dost. Ten chlap věděl neskutečně moc o všem, hlavně o řemesle. Listoval na gauči knížkami, komentoval, nadávali jsme na politiku, ve které jsem v tu dobu figuroval, věřit šlo každé jeho slovo. Až jsem se místy přistihl, že se s ním v podstatě radím. A záviděl jsem přítom na dálku mladému Jardovi, že jestli do něj táta převedl alespoň polovičku zkušené hlavy, jak se mu světem musí vykračovat.

Dříve byl Bousovákem, znal poměry staré čtvrti Na Hrázi, kde jsem vyrůstal a třeba vyprávění o vztahu zemědělec – kovář, s knihou prací prováděných sobě navzájem a ke konci roku dorovnaných, bylo něco, co mi imponovalo. To mluvil o dílně Svobodů, jejichž je ve veliké úctě u nás doma držena hlavní kovadlina. Musel žít tvořivý čas. V pozici člověka schopného, s nadhledem i kritičností. V příjemné převaze veselého. Byl i kronikářem, o lidích věděl opravdu dost. O časech, co šly, o historii. Byl člověkem, se kterým stálo zato rozvinout diskusi jakoukoli.

Jeho stroje a nástroje v kůlně, to by bylo na kapitolu hodně obdivnou. A co mne k němu vracelo zejména? Měl jsem pocit

za stolem, že ke mně mluví člověk vzácně solidní. U vrátek říkával spíše do vzduchu: „Stav se, Pavle, až zas pojeděš kolem“. A oba jsme věděli, že to bude zase až k jaru. Nabízel tykání, nějak se mi to před jeho formátem nedařilo osvojit. A co pak udělat s pozdravem: „Buďte zdrav, pane Páv!“ Ne, to by nešlo. Pak už tam nebyl, neměl jsem důvod přát. Teď o něm čtu na papíře opravdu nevesele a je mi to líto. Ten pozdrav by se mu hodil.

Pavel Kverek

Rozloučení

Začátkem července 2020 od nás navždy odešel pan Jaromír Páv z Vlčího Pole, ve věku nedožitých 88 let. Narodil se v Dol-

ním Bousově, většinu života strávil ve Vlčím Polí. Byl dlouholetým vlčopolským kronikářem a skvělým pamětníkem textů i melodií písní. Jeho šikovné ruce vždy každému ochotně pomáhaly. Život bral s hu-

morem a všichni si navždy budeme pamatovat jeho široký úsměv.

S odchodem pana Páva odchází i kousek historie našeho města.

Na rozloučenou

*Přišel jsi na svět,
když rozkvetly lípy.*

*Dnes znovu voní
a tys odešel...*

*Dlouhý život naplněný prací
jak koruna stromu
bzukotem včel.*

*Nehleď na náš smutek
a sobecká přání,
za Světlem se vydej
na dalekou pouť.*

*A myšlenky dobré
ať tě vždycky chrání,
i kdybys měl někdy
velkou bouří plout.*

*Ať budeš tu a nebo tam,
když sepnu dlaně,
odevdám všechno
myšlenkám lásky,
která se pak stane.*

P. Bartková

100 let vzniku pravidelné Československé armády

19. března 1920 vznikla pravidelná československá armáda. V platnost totiž vstoupil nový branný zákon Československé republiky.

(Zdroj: www.svornost.com)

V roce 1918 se vznikem samostatného Československa bylo třeba řešit i otázku bezpečnostního zajištění našeho obnoveného státu, tj. zejména brannou moc a vojenskou správu země. Mladé Československo se nacházelo v bezprostředním ohrožení své celistvosti ze strany Polska (válka o Těšínsko) a zejména Maďarska (osvobození Slovenska).

Zákonem č. 11/1918 byla přijata tzv. „recepce“, což znamená, že zůstaly v platnosti veškeré právní předpisy a postupy z dob Rakousko-Uherska. Byla to jediná možnost, jak zabránit chaosu. Postupně a systematicky se začalo pracovat na jednotlivých oblastech veřejného života podle strategických priorit a aktuálních potřeb našeho státu. Stěžejním bodem byla samozřejmě obrana země a branná moc vůbec.

Ve vojenství vládl chaos – kromě standardní pravidelné armády Rakousko-Uherska zde existovala i domobrana a zeměbrana, které se řídily zvláštními právními předpisy. Do toho všeho hlavní vojenskou silou bylo Československé zahraniční vojsko. Legie měli ovšem své vlastní revoluční orgány naprosto odlišné od běžných standardů pravidelné armády. S ohledem

na výše uvedené skutečnosti byl vyhlášen nový branný zákon č. 193/1920, později novelizován zákonem č. 53/1927 Sb.

Budování čs. armády bylo založeno na všeobecné branné povinnosti, které podléhali všichni muži od 20 do 50 let (vojáci z povolání do 60 let věku), za mobilizace ve věku od 17 do 60 let. Odvodní povinnost trvala od 20 do dosažení 22 let. Muži, kteří se připravovali na povolání, mohli dosáhnout odkladu vojenské služby a to do 1. října roku, kdy se dožili 24 let, vysokoškolští studenti do 26, výjimečně do 28 let. Mírový stav československé armády činil 150 tisíc mužů, což znamenalo, že ročně bude odvedeno 60–70 000 branců.

Délku vojenské prezenční služby zákon stanovil na 14 měsíců, ale současně obsahoval ustanovení, že muži odvedení v letech 1921 a 1922 jsou povinni po skončení prezenční služby ještě odsloužit deset měsíců (tj. celkem dva roky). Odvedení v letech 1923 a 1924 měli po prezenční službě odsloužit ještě čtyři měsíce (tj. celkem 18 měsíců). Toto ustanovení platilo i pro osoby odvedené v roce 1926 a později. Délka vojenská prezenční služby se měnila také v 30. letech minulého století. V roce 1932 byla její délka zkrácena na 14 měsíců, ale vzhledem k stoupajícímu ohrožení republiky byla opět prodloužena na dva roky.

Po vykonání vojenské prezenční služby odcházeli vojáci do zálohy. Do I. zálohy,

kteřá měla za války doplňovat armádu na válečný stav a nahrazovat ztráty z bojů, byli zařazeni všichni záložníci ve věku 22 až 40 let, do II. zálohy, jejíž příslušníci by v případě války vykonávali především strážní službu, záložníci od 40 do 50 let.

Ke zmírnění sociálních důsledků vojenské prezenční služby byl v roce 1922 přijat zákon, který stanovil pro živitele rodiny nebo určité kategorie rolníků a živnostníků výhody v plnění branné povinnosti. Pro ně byla prezenční služba zkrácena na 6 měsíců a pak byli posláni na trvalou dovolenou, později byli zařazováni do tzv. náhradní zálohy.

Nový branný zákon z roku 1949 stanovil délku základní vojenské služby pro muže od 17 do 60 let na 24 měsíců. Změnu přinesla až novela z roku 1990, která základní vojenskou službu zkrátila na 18 měsíců a uzákonila možnost civilní služby. Další novela z roku 1993 zkrátila službu na 12 měsíců. Roční vojna zůstala i v novém branném zákoně z roku 1999.

1. ledna 2005 byla povinná vojenská služba v České republice zrušena. Stalo se tak 140 let poté, co v roce 1868 branný zákon zavedl v tehdejší monarchii všeobecnou brannou povinnost týkající se většiny mužské populace. V současnosti je česká armáda plně profesionální. Branná povinnost však stále platí, a to pro muže od 18 do 60 let.

Pamětní kniha staničního úřadu Dolní Bousov

Kroniku založil 1. 1. 1946 Jaroslav Vacek, tehdejší přednosta stanice. Je uložena v Národním archivu. Dále je uveden opis záznamů.

Ke kronikářskému sledování přidělen traťový úsek od km 27.422 – 36.478 trati Skalsko – St. Paka, od km 11.322 – 28.974 trati Bakov n. Jiz. – Kopidlno a přidělenými zastávkami a nákladíšti Domousnice, Obrubce a Bechov.

Nadmořská výška stanice Dolní Bousov 246 metrů. Změna názvu zastávky Bechov – Svobodín byla změněna na Bechov. Stanice a ostatní zastávky změn neměly. Kraj převážně hospodářský s mírnými pahorky a hojnými lesy jest branou do Českého ráje

Kolejový autobus (s ofc. označením M 120 001) v bývalé tel. stanici Obrubce. Kresba: Kamil Brož, Lomnice n. Popelkou

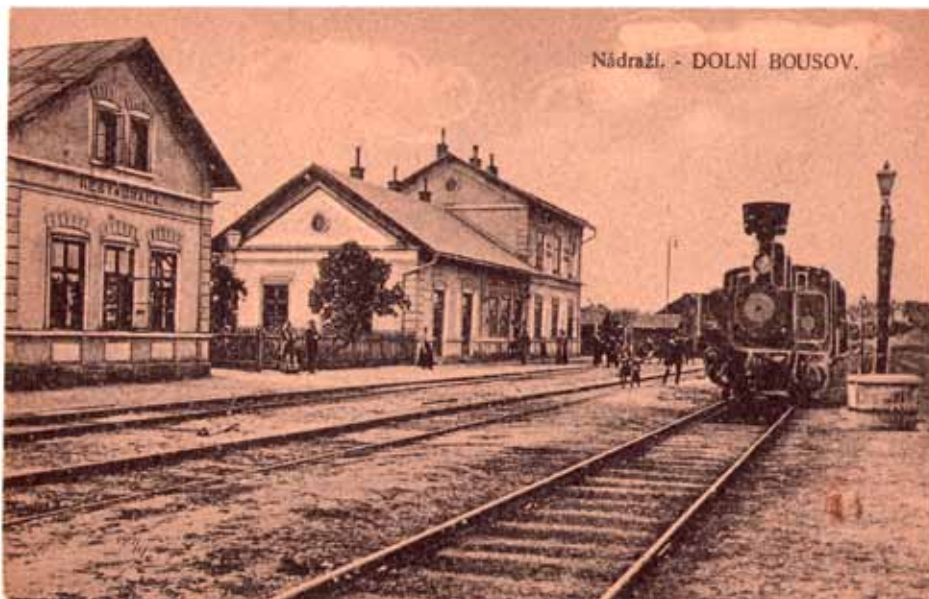
na straně severovýchodní, na jih a západ s údolními rovinami táhnoucími se až k Ml. Boleslavi, kterými protéká říčka Klelnice. Kraj zdobí několik rybníků, ve kterých se v dřívějších dobách pěstoval rákos.

Průmysl

V roce 1870 byl postaven cukrovar. Vyhořel v roce 1890 a znovuzřízen v roce 1894. Zpracovával ročně 15 tisíc tun řepy a byl zařízen na zpracování 50 tisíc tun řepy. Ročně vyráběl asi 18 tisíc tun surového cukru. Majitelem a zakladatelem byla firma Frič a spol. Pozdější majitel, poslanec říšského sněmu rakousko-uherského, Jindřich Maštálka rozšířil cukrovar na průmyslové podniky, které zpracovávaly ovoce na marmelády, ovocná vína a lihoviny. Cukrovar podruhé vyhořel 28. 2. 1913. V roce 1910 byla postavena parní pila bří. Horáckové v Dolním Bousově a v roce 1920 postavena vlečka. V roce 1933 byl provoz ve zdejším cukrovaru zastaven a stroje odvezeny. Od té doby se řepa posílá do Dobrovice. Od roku 1936 – 1939 používalo Hospodářské družstvo v Ml. Boleslavi skladišť v cukrovaru pro uskladnění zásob obilí. Za okupace používala těchto objektů německá armáda pro uskladnění trofejního materiálu. Po revoluci 1945 používá těchto objektů čsl. armáda. Jinak je kraj hospodářský s drobnými řemesly.

Dějiny železnice Dětenice – Dolní Bousov – Bakov nad Jizerou dle pamětní knihy města Dol. Bousova.

Dne 5. 3. 1882 konala se v Dolním Bousově ministerská komise za účelem prodloužení obchodní dráhy z Dětenic přes Domousnice do Dolního Bousova a dále do Bakova n. Jizerou. Ke komisi pozůstávající z 11 inženýrů a komisařů a podnikatele Muziky z Prahy, byli pozváni všichni starostové obcí, zástupci panství a okresního výboru v Sobotce. Námitky proti stavbě dráhy nebylo. Pouze okresní starosta ze Sobotky protestoval. Doslovně dle znění v kronice: „Mezi vyjednáváním se vyjádřil okresní starosta Sobotky, že prý sobě přeje, aby tato dráha šla z Jičína do Ml. Boleslavi a nikoliv z Dětenic do Bakova. Na to mu odpověděl p. Muzika, podnikatel stavby, že tento směr přes Dol. Bousov staví on a na dráhu směr Jičín – Ml. Boleslav aby sobě pan starosta podnikatele vynášel.“ Od této doby se také datuje rivalita obou městeček, t.j. Sobotky a Dolního Bousova, které se při nepatrných sporech projevují

i nyní. Konečný protokol podepsán a se stavbou dráhy se započalo 10. 3. 1882. Dráha ještě nedokončená byla prodána téhož roku státní dráze.

Dne 26. srpna 1883 byla pro veškerou přepravu dráha otevřena a zahájena doprava. Jezdilo se 3x denně do Bakova n. Jizerou a 2x denně do Kopidlna. Jeden pár vlaků byl přímý do Prahy. Odjezd do Prahy ve 3.30 hod. a příjezd do Prahy v 11 hod. večer. Ceny jízdenek při zahájení dopravy III. třídou: Dol. Bousov – Jičín 40 krejcarů, Dol. Bousov – Kopidlna 30 krejcarů, Dol. Bousov – Bakov n. Jizerou 14 krejcarů, Kopidlna – Praha st. n. 1 zlatý 32 krejcarů. Dopravné za náklady nejsou známy. Záznamy od roku 1883 chybí, neboť památková kniha byla v době okupace 1939 – 1945 okupanty zcizena a zničena. Pamětníků z té doby není.

Historie tratě Skalsko – Stará Paka

Trať tato byla vybudována v letech 1904–1905 a dne 27. 11. 1905 pro veškerou přepravu odevzdána veřejnosti. Na postavení obou drah má největší zásluhu poslanec a průmyslník Jindřich Maštálka ze Sobotky, kterému patřil místní cukrovar a lihovar. Na stavbě této dráhy byli převážně zaměstnání Italové. Ubytování byli podél tratě v dřevěných barácích. Prvním přednostou v Dolním Bousově byl von Vorufka, který se později přestěhoval do Dobrovice.

Přednostové stanice

Prvním přednostou stanice byl von Vorufka, pak J. Půlhandl. Až do 30. 1. 1934

Karel Kolínský, vrchní oficiál. Od 22. 5. 1934 do 27. 9. 1939 Jan Svoboda, vrchní oficiál. Od 24. 2. 1940 do 27. 10. 1942 František Beneš, vrchní adjunkt. Od 27. 10. 1942 do 6. 5. 1945 Ernst Gärtner, vrchní oficiál. Od 24. 8. 1945 Jaroslav Vacek, vrchní oficiál.

Různé

5. 6. 1926 snesla se nad zdejším krajem průtrž mračen a v km 33,5 – 6 trati Skalsko – St. Paka byl přívalem vod stržen železniční most a tím přerušena doprava na delší dobu.

Dne 3. 11. 1927 byla v trati Bakov n. J. – Kopidlna provedena zkouška s nově postaveným autobusem. Po provedené zkoušce byl od 1. 12. 1927 změněn jízdní řád a zavedena doprava cestujících tímto autobusem. 3. prosince 1927 prohlédl si tento kolejový autobus pan ministr železnic Najman s úředníky ministerstva železnic a vykonal jízdu z Dol. Bousova do Libáně. Též na trati Skalsko – St. Paka byla provedena zkouška s motorovými vozy.

11. 2. 1928 ve zdejším kraji řádila větrná smršť. V Obrubcích uvedla do pohybu vůz Nd.3 – 39500, který přes výkolejku jednou osou vykolejoval.

24. 5. 1931 byla slavnostně otevřena nová měšťanská škola, o jejíž postavení se zasloužil přednosta stanice Kolínský.

Od února 1945 do května 1945 byla na trati Bakov n. J. – Dol. Bousov zastavená veškerá doprava a trať obsazena deponovanou zátěží. V květnových revolučních dnech byly ve zdejším oko-

lí s okupanty značné boje, při kterých padlo 15 hrdinů, kteří jsou pochováni ve společném hrobě na zdejší hřbitově. Zaměstnanci české národnosti ve zdejší stanici po dobu okupace měli službu značně ztíženou, neboť výpravčí vlaků Jos. Koptík se přihlásil k Němcům a později byl i přednosta stanice Němec. Oba tito zaměstnanci byli v revolučních dnech zajištěni.

1946, Dol. Bousov: V chodbě byla přistavěna kancelář pro osobní pokladnu, vchod z dopravní kanceláře. Z bývalé čekárny II. třídy byla zřízena místnost pro příjem a výdej zavazadel. Domousnice: V přijímací budově zavedeno elektrické osvětlení.

V měsících lednu a únoru 1947 byla několikrát přerušena doprava na trati Dol. Bousov – Sobotka pro velké sněhové závěje. V letních měsících pro mimořádně velké sucho byl ve zdejší vodárně nedostatek

vody pro stroje. V bývalém cukrovaru bylo po revoluci zřízeno vojenské skladiště. Toto bylo dnem 1. dubna 1947 zrušeno. V prázdných objektech bude znovu zřízena bednárna a konzervárna na ovoce a zeleninu, jak tomu bylo slíbeno p. ministrem výživy Majerem deputaci města Dol. Bousova dne 19. 3. 1947, které se zúčastnil též přednosta stanice jako I. náměstek předsedy MNV.

30. listopadu 1947 navštívila město Dol. Bousov delegace 12 osob (důstojníci a poddůstojníci) britské armády, aby převzala od města památný plukovní buben ukořistěný v revoluci v Dol. Bousově německé armádě. Tento buben ztratila britská armáda v bitvě o Krétu. Na bubnu byly zapsány všechny bitvy, kterých se pluk zúčastnil od roku 1579.

Na boleslavském zhlaví byl přestavěn domek pro výhybkáře. Přistavěna byla kuchyň, prádelna, spíž a sklep.

1948: Únorové události neměly vliv na osazenstvo stanice. Všichni zaměstnanci zůstali na svých místech. V prosinci byl staničními zaměstnanci proveden výkop pro položení vodovodního potrubí do staniční budovy. Vodovod byl zřízen v dopravní kanceláři, v chodbě staniční budovy a v prádelně. Firma Tesla dodala pro výpravčí vlaků stolní přepojovač.

1949: 3. a 4. března byla po několik hodin přerušena doprava pro sněhové závěje mezi stanicemi Dol. Bousov – Dětenice a Dol. Bousov – Sobotka. V řepné sklizni byla cukrovka přijímána v bývalém cukrovaru jako v letech minulých, byla však odvážena do Libáně auty ČSAD n.p. Budovy Průmyslových závodů v Dol. Bousově (bývalý cukrovar a ovocárna) převzala firma Technolen z Lomnice nad Popelkou. Bude zde vybudován textilní průmysl.

Miloslav Ječný

Sestavit jídelníček je dřina

Příjemné prostředí bousovské kavárny jen podtrhuje optimistický výraz paní Luboslavy Křapkové, vedoucí kuchyně v Domově s pečovatelskou službou v Dolním Bousově. S tou si dnes povídáme o tom, jak se chystají chutná jídla nejen pro obyvatele domova, zda vaří taky doma, a že je hrdou babičkou.

Jak dlouho už v domově s pečovatelskou službou pracujete, a jak moc se za tu řadu let vystřídal personál kuchyně?

Jako vedoucí kuchyně pracuji již pětadvacet let, nejdříve v mateřské škole a jednadvacet let v domově s pečovatelskou službou. Jsme tam tři zaměstnankyně, po celou dobu stejné. Se mnou tedy ještě paní Jaroslava Furišová a paní Svatava Škaloudová. Jsou to obě výborné kuchařky a bez nich by úroveň kuchyně nebyla taková, jaká je. Jsme zhruba stejného věku. Pevně doufám, že nám tato pracovní sestava vydrží ideálně až do důchodu. Můžeme se na sebe spolehnout, víme přesně co a jak, a za ta léta se nám nestalo, že by nás jedinkrát chytla ponorka. Jsem za to moc ráda!

Jste jen tři v kuchyni, když přijde dovolená, pustíte mezi sebe vůbec brigádníky?

Ano. Máme již léta stejné brigádnice –

důchodkyně, a i na ty se můžeme ve všem spolehnout. Chtěla bych jim tímto moc poděkovat, že nám vypomáhají, protože bez nich by to nešlo.

Kolik obědů zhruba denně vaříte, a kdo se u vás stravuje?

Denně připravujeme dvě stě obědů. To je i kapacita naší kuchyně. Obědy z devadesáti procent vydáváme do přinesených jídelnic. I většina klientů domova si jídlo odnáší domů a nevyužívá možnosti najíst se v jídelně. Nevaříme ale jen pro ně, máme řadu zákazníků z řad maminek na mateřské dovolené, pracujících ve středním věku, firmy s několika zaměstnanci a v neposlední řadě zaměstnance místního Městského úřadu. V současné době máme sice kapacitu plnou, ale kdyby někdo přišel, neodmítneme ho. Snažíme se všem vyjít vstříc.

Z čeho si mohou klienti vaši jídelny vybírat? Zohledňujete přání strávnicků, co by rádi měli na talíři, a co vlastně patří k nejoblíbenějším jídlům mezi seniory, pro které primárně vaříte?

Vaříme standardně dvě jídla. První většinou klasiku – omáčky, knedlíky, maso a podobně a druhé je dietnější, luštěniny, zvěřina, vnitřnosti, nebo například sladké.

Prostě jídla, která všichni strávnické nejedí, ale na druhou stranu je o ně alespoň třetinový zájem. Práním se samozřejmě snažíme vyhovět, většinou někdo prohodí, že už dlouho nebyla například švestková omáčka či mexické fazole. Tak se snažíme ji co nejrychleji do jídelníčku zařadit a ten den máme nejméně o dvacet obědů vyšší stav.

Změnil se nějak výrazně jídelníček za těch pětadvacet let, co jídelnu vedete?

Jídelníček se za tu dobu nijak výrazně nezměnil, proto si s humorem přezdíváme retro kuchyně. Když jsem nastoupila, vařily jsme ještě spoustu let pro mateřskou školu, a tak složení jídel muselo odpovídat přísným normám, a těmi se víceméně řídíme dodnes, jelikož strava pro seniory je obdobná.

Jak moc se jako vedoucí zapojujete do samotného procesu vaření?

Řekla bych, že se zapojuji, jak nejvíce to jde. Vařím ráda, mám to štěstí, že práce je můj koníček, takže mi nevadí přijít domů a zase vařit. Hlavně, když vím, co. Tak je to i s jídelníčkem v práci, nejhorší je ho sestavit. Do kanceláře chodím většinou, až když se vydávají obědy a to vyřizují papíry, objednáвам suroviny a podobně. Ráno po příchodu do práce, na pátou ho-

dinu, většinou zakládám na omáčky, nejraději na svičkovou, když zavoní zelenina a ocet, nebo když zeleninu zalijete vínem. Velmi oblíbenou mají naši strážníci zvěřinu, a i já ji mám moc ráda.

Takže u vás by vyhrála zvěřina se šípkovou, nebo se zelím?

U většiny strážníků, i u mě vyhrává šípková.

Vášim zřizovatelem je město Dolní Bousov, jak s nimi vycházíte? Jste výrazně limitováni rozpočtem, nebo vás finance nijak neomezují?

S naším zaměstnavatelem, městským úřadem, vycházíme výborně. Máme hospodářskou činnost, tím pádem musíme hospodařit tak, abychom si na sebe vydělaly. Jsme limitovány rozpočtem a od toho se odvíjí i cena obědů. Momentálně stojí jeden kompletní oběd 75 korun.

Kde dobijíte baterky, jaké jsou vaše koníčky, jak relaxujete?

Mám ráda klid, zahradu, knihy, v létě moře a slunce. A nejvíce mi dělá radost můj tříletý vnuk, který mi ty baterky dobíjí na sto procent!

Zuzana Zemanová

Co Čech, to muzikant

V dnešním zamyšlení nad dědictvím předků si vysvětlíme souvislosti mezi harfenictvím a dvěma zcela odlišnými písněmi.

Ve Státním okresním archivu v Jičíně jsem se probírala zápisky řídicího učitele v Sobotce, Antonína Vojtěcha Sakaře, a objevila jsem jeho zápis písně s poznámkou, že ji cca před 120 lety zpíval harfeník. Zdá se mi nadčasová, protože pojednává o spokojenosti a vděčnosti. Textově se jedná o ohlas básně Václava Hanky „Hospodářství“. Václav Hanka byl velkým českým vlastencem, jedním z autorů tolik diskutovaných Rukopisů královédvorského a zeleňohorského.

Píseň harfeníka

- 1.) *Vystavěl jsem českou chaloupku, čistou, něžnou, jako na sloupku; ovšem jest jen trochu maličká, čistá, slícná, i když chudičká. Tu obývám s mojí žínkou, synáčkem a malou dcerkou. Já nemám nic a mám všeho dost, jen když mám svatou spokojenost.*
- 2.) *Ráno při slunečném červánku probudí mne žínka ze spánku, líce hladí a ústa líbá, českou píseň sobě zazpívá. My jsme všickni spokojeni, nepřejem si více jmění. Vždyť jsme tady jenom na krátce a jsme spokojeni v chaloupce.*
- 3.) *V poledne, když dvanáct uhodí, spěchám domů, to mně lahodí, žínka na mne čeká s radostí, obědváme se vši střídmostí. Když se pak naobědváme, sladkou hubinku si dáme. Tu zase opouštím chaloupku a pospíchám rychle na louku.*
- 4.) *Tam své skrovné stádo popasu, to až do večerního času. I v přírodě k nebi zhlédám, Bohu svou modlitbu vysílám: By on ráčil milost dáti a nám všem zdraví popřáti. Mou žínku, mé drahé dětičky ráčil chránit po čas celičký.*
- 5.) *Když slunéčko za hory jde spát, tu nemeškám se též domů brát. A když již hodně se zašeří, tu mne volá žínka k večeri. Pak se všickni posadíme, spokojeně se najíme, dítky okolo nás čtveračí, žádný se na žádného nemračí.*
- 6.) *Po večeri chvílku sedíme, tu si ještě leccos povíme. Rád se s svými dítky těšívám a jednoho po druhém zulíbám. Pak se všickni pomodlíme, s díky k spánku uložíme, nepominem dík Bohu vzdát, za vše, co nám ráčil ten den přát.*

- 7.) *Nezávidím boháči jmění, ani zlato, drahé kamení; nezávidím králům paláce, my jsme spokojeni v chaloupce. Žínka mi život můj blaží, ústa líbá, líce hladí; já nemám nic a mám všeho dost, jen když mám svatou spokojenost.*

Zaujal mne nadpis písně: Píseň harfeníka. Kdo to byl harfeník a jak tehdejší harfy vypadaly? Harfa byla od pradávnych dob oblíbeným a rozšířeným hudebním nástrojem, na který se na různých úrovních hrávalo ve všech společenských vrstvách od ulice a hospod až po královské paláce. Harfu měl rád sobotecký básník Václav Šolc (1838–1871), jmenuje ji například ve sbírce Prvosenky. Také Adam Jist v Písníkáři (román o Václavu Šolcovi) harfu zmiňuje. Obyčejné lidové harfy, které kdysi vyráběli truhláři, byly jedním z nejlevnějších hudebních nástrojů, které si chudý člověk mohl pořídit. Protože lidová harfa byla nástrojem, na který se i samouk naučil hrát poměrně snadno, navíc byla dostatečně hlasitá (měla většinou drátěné struny) a přitom nebyla těžká na nošení (4–6 kg), byly lidové harfy v historii oblíbeným nástrojem různých šumařů a potulných hudebníků, kteří si hrou a zpěvem vydělávali na živobytí. Velmi známé byly v tomto ohledu Nechanice u Hradce Králové, kde bylo na 50 truhlářských dílen, které harfy vyráběly. V době největší slávy se Nechanicím přezdívalo „Harfenburg“.

Zkusme chvíli pozorovat, jak historické události ovlivnily životy obyčejných lidí.

Poblíž Nechanic u Hradce Králové se 3. 7. 1866 odehrála bitva, která se stala největším vojenským střetnutím na území Čech a Moravy. Rakouská armáda měla 215 000 vojáků, saská 21 000

Fotografie harfy z Hořicka, nástroje vyrobeného kolem roku 1860.

a pruská 271 000. Výšinu u Chlumu si vybral jako velitelské stanoviště rakouský generál Benedek. Na návrší vesnice Dubu měl svůj hlavní stan náčelník pruského štábu generál Moltke. Mezi těmito dvěma stanovišti (6 km vzdálenými), se rozpoutala bitevní vřava. Rakušané se Sasy ztratili v bitvě: 1 372 důstojníků, 42 988 mužů, 6 140 koní a Prusové 360 důstojníků, 8 812 mužů a 939 koní. Nechanicko se tak stalo obrovským hřbitovem, kde muselo být kvůli červcovému počasí neprodleně pohřbeno 20 000 lidí a 7 000 koní. Byly zničeny vsi, zničena veškerá úroda, vyrabovány a vypáleny usedlosti. Obyvatelstvo bylo přivedeno do strašlivé bídy, přišla cholera a další nemoci. To oblast poznamenalo na desítky let. Bylo-li před válkou krušno, bylo po bitvě nesnesitelně. I proto se zdejší obyvatelé vydávali do světa za chlebem s harfou.

Bitva inspirovala mnoho uměleckých děl ve své době i v současnosti. Vzniklo například album hudební skupiny Kantoři z roku 1986 Tam u Hradce Králového. Z alba skupiny Kantoři uvádím

text jedné z písní o vojácích padlých v bitvě 1866. Zpívá se na melodii známé písně Ten chlumecký zámek je za lesem:

„...Přišel befel z Reichu na sedláky, aby šli zakopat ty vojáky.

Vykopali jámu tři sta sáhů, vzali ho za hlavu, šup s ním dolů.

Když jich plnou jámu naházeli, nehašené vápno na ně dali.

Nehašené vápno nasypali, všechny hezké panny zaplakaly.

Nehašené vápno, čistou vodu, tu máte, vojáci, za odměnu!

Nehašené vápno, bílý kámen, spěte tu, vojáci, spánembohem!“

Myšlenkou se opět vracím k písní z úvodu článku, ke vděčnosti a spokojenosti. Vždyť co člověku chybí, když je mír?

(Prameny: Jiří Kleňha: Harfenictví v Čechách; Státní okresní archiv Jičín; znalec staré hudby Michael Pospíšil)

Pavla Bartková

Podobu současné harfy si mohou zájemci přijít prohlédnout a také vyslechnout na besedu do městské knihovny v Bousově. Ve čtvrtek 22. října 2020 se zde od 18 hodin koná harfový koncert Kataríny Ševčíkové. Katarína Ševčíková patří mezi vyhledávané harfistky nejen u nás, ale svou brilantní hrou okouzila posluchače královského nástroje i v jiných zemích jako jsou Švýcarsko, Německo, Rakousko či Skandinávie. Během večera uslyšíte nejen tvorbu klasické hudby, ale také hudbu jiných žánrů (pop, folk, jazz). Harfistka svůj nástroj také všem představí a nechá prohlédnout.

Než čápi odletí

V půlce června jsem opět vystoupal pod hnízdo ve Vlčopolské ulici, s kleštěmi a kroužky. Úkol není snadný už v tom, že se z hnízda, připomínajícího dnes spíše kompost, sype dolů směs trusu a hlíny. Horní hrana se rok od roku přibližuje obloze, jak ptáci přistavují, musím za nimi

výš. Staří mají v oblíbě zamotávat do hnízda cáry igelitu a větve z ostříhaných růží. Vše pokálené, práce s tím příjemná není. Ale ten pohled shora na jižní část Bousova za to stojí. Chvilkový, protože nechci rodiče nechávat dlouho čekat v ústraní. Stále mne ještě baví lézt po výškách, dnes

už ale se zajištěním. Mláďata byla pouze dvě a to ještě rozdílného věku. Zdálo se ovšem, že jejich kondice je dobrá. Ono, když je snůška z nějakého důvodu redukována, zbytek omladiny získává péče víc.

Až zpravodaj vyjde, možná už budou mladí na cestě pryč. Každý s kroužkem z nerez, číslem a kroužkovací centrálou v Praze. Kroužky, co mám v zásobě doma v kabinetu, na pár let ještě vydrží. Dnes se používají moderní odečítací dalekohledem, z plastu. Už si takové pořizovat nechci, i když je jasné, že od nich zpětných hlášení chodí neporovnatelně ze světa víc. Ostatní hnízda, která jsem „uvolnil“ kolegům, už takový servis mají. Představa mé ornitologie je taková, že všechny nadbytečné směry už odstřihávám, zůstanu pouze se slavíky. Na čápy ale v Bousově ještě pár let určitě polezu. Mám tam kolem i „své“ zpravodaje, trochu tedy i kvůli tomu. Jim samozřejmě děkuji, pokud jsem to nikdy ještě nenapsal. Za zájem, za telefonáty i zprávy z průběhu hnízdění. Za radost „po drátě“ nad prvním navrácením. Toto současné luxusní hnízdiště kdysi pomohl obstarat Tomáš Grindl. S přáním zdraví tak děkuji i jemu. Práce pro krajinu, jež máme společnou, udělal vskutku nemálo a vím, co říkám.

Hezké dny do bousovské kotliny přeje z Kněžmostu

Pavel Kverek

Knížní novinky

Tipy z městské knihovny:

Letní čtení:

- ◆ **Pláž v Chorvatsku** (J. Caplin) Romantický příběh skupiny mladých lidí, kteří tráví léto na luxusní jachtě v Chorvatsku.
- ◆ **Tisíc a jedna noc s Arabem** (R. Názlerová) Romantický příběh Sofie, která tráví dovolenou v Tunisku. Tam ji za dramatických okolností zachrání muž, s kterým se sblíží a začne měnit svůj život.
- ◆ **Nečíst** (M. Krobot) Literární všehochuť renomovaného režiséra obsahuje v autorovy vhledy do minulosti i jeho osobité názory na život a svět kolem.
- ◆ **Dvakrát dole, jednou nahoře** (M. Mlynářová) Oblíbená autorka přichází s novými příběhy ze svého života.

Krimi a thriller:

- ◆ **Ta přede mnou** (J. P. Delaney) Psychologický thriller z prostředí zvláštního domu, který spolu se svým tvůrcem přetváří životy těch, kdo v něm bydlí.
- ◆ **Muž bez psa** (H. Nesser) Detektivní román, kterým začíná nová autorova série.
- ◆ **Na okraji propasti** (B. Minier) Nahlédnutí do světa digitálních technologií, které zneužívají informace a manipulativním působením vyvolávají v člověku chorobné, až děsivé představy, pod jejichž vlivem se často ocitne až „na okraji propasti“.

Romány:

- ◆ **Robert Šlachta: třicet let pod přísahou.** Bývalý ředitel Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu přibližuje v rozhovoru svůj profesní život i kauzy, s nimiž se během své kariéry setkal.
- ◆ **Za oknem: 19 spisovatelů proti covid-19.** Antologie 19 povídek převážně českých autorů, reflektujících situaci koronavirové pandemie, vznikla jako charitativní projekt na podporu boje proti této nákaze.
- ◆ **Továrna na vafle** (R. Helinski) Román nizozemského autora o vzpouře zaměstnanců v továrně, která doroste až k orwellovsky antiutopickým rysům.

Výtah bude!

Pro nové knížky do knihovny pohodlně výtahem? Čtenáři a návštěvníci dolnobousovské knihovny se nejspíš dočkají.

Do knihovny je velmi špatný přístup, původní dřevěné schodiště je velmi příkré, schody mají vysoké stupně. Starší a méně pohybliví lidé také mají velké problémy, když se chtějí zúčastnit kulturních akcí pořádaných v přednáškové místnosti v podkroví. O potřebě bezbariérového přístupu se mluví už dlouho, tak jsme se rozhodli vybudovat výtah.

O výtah usilujeme více než tři roky. Umístit moderní technologii do více než tři sta let staré budovy není jednoduché. Jako nejlepší místo se nakonec ukázala jižní strana budovy odvrácená od ulice. „Po dlouhém jednání podpořeném i peti-

ci mezi občany památkáři nakonec dovolili prosklený výtah,“ informoval starosta města Miroslav Boček na posledním zastupitelstvu.

Výtah nebude sloužit jen handicapovaným, ale měl by služby knihovny zpřístupnit také seniorům a maminkám s malými dětmi. Přístup do knihovny se díky výtahu výrazně usnadní, ale nebude úplně bezproblémový. Například když vozíčkáři vyjedou z kabiny, budou je stále dělit od polic s knihami úzké dveře a prahy. Paní knihovnice má však od výpůjčního pultu na plánované místo výstupu z výtahu dobrý výhled a s její drobnou dopomocí tak bude možné i tyto nástrahy překonat.

Podkrovní přednáškové prostory ale i tak zůstanou invalidům nepřístupné, výtah byl kvůli zachování rázu budovy povolen pouze do prvního patra.

Dita Říhová

Dolnobousovský sportovní klub

Informace pro fanoušky dolnobousovské kopané. Po anulování výsledků soutěžního ročníku 2019–2020 se mužstva připravují na nový soutěžní ročník 2020–2021, který odstartuje o víkendu 22.–23. 8. Všechna mužstva se přihlásila

do stejných soutěží, které hrála ve zrušeném ročníku. A-mužstvo bude hrát 1. A třídu a prvním soupeřem bude Slovan Poděbrady, jediný nováček soutěže. Kádr se nemění, přichází pouze František Klíma, navrátilce z Brandýsa nad Labem. B-mužstvo bude hrát okresní přebor. Dorost zůstává v 1. A třídě a ostatní mládežnická mužstva budou hrát okresní soutěže.

Během neplánované přestávky bylo vyměněno zábradlí na tribuně a byla provedena oprava podlahy před lavičkami na tribuně. Zregenerovala se plocha č. 2 tak, aby se na ní mohla odehrát přátelská a popřípadě soutěžní utkání mládežnických mužstev. Klub bude žádat o kolaudaci této plochy okresní fotbalový svaz.

Miroslav Boček, sekretář

Povodně na Dolnobousovsku

/dokončení ze strany 1/

K jejímu zvětšení přispěla nedostatečná průtočnost klenutého silničního propustku (3,25 metrů světlá výška) přes Klenici v délce osmnácti metrů. To způsobilo vytvoření nádrže o obsahu asi čtvrt miliónu kubiků vody mezi novou silnicí k cukrovaru a nádražím, stržení zmíněného propustku a téměř současně protržení hráze rybníku Pískovák.

O několik hodin dříve se protrhla hráz rybníku v Oboře pod Kostí a byly podemlely pilíře železničního mostu přes Klenici, který se o osmé hodině večerní

zřítit. Rozsáhlá záplava byla způsobena i menšími přítoky Klenice, potokem Doubravským a Bousovským. Poslední zaplavil níže položenou část obce v ulici Brodecké a přelil se přes hráze Suchého rybníka.

Další zadržení vod nastalo nad bývalou hrází rybníka v Rohatsku, kde byl nedostatečný průtočný otvor silničního klenutého mostu. Hloubka vzduté vody nad mostem dosáhla 3,2 metrů, přesto most, založený na pilotovém roštu v roce 1893, náporu vodního proudu odolal. V bývalé hrázi bechovské strhla voda mostek již 1. června.

Vznikla zde průrva, která se 5. 6. rozšířila na 21 metrů šířky a 4,5 metru hloubky pod úrovní normální vody.

Povodeň se hnala dál – ve Březně byl stržen železobetonový most, v Mladé Boleslavi se sesula část nábrežní zdi na levém břehu Klenice o délce 38 metrů. U většiny rybníků v úvalu Klenice, ať napuštěných či suchých, nastalo přelití hrází v důsledku nedostatečných nebo úplně scházejících bezpečnostních zařízení. Při ústí Klenice do Jizery se odhadovalo množství přitékající vody na 90 kubiků za minutu.

Dita Řihová

Společenská kronika

Poděkování

Děkuji Městu Dolní Bousov, panu starostovi Bočkovi s doprovodem za milou návštěvu a dárek k mým narozeninám.

Josef Kolínský, Bechov

Vzpomínka

15. srpna před neuvěřitelnými dvaceti lety nás navždy opustil manžel a táta pan František Koniček, ředitel dolnobousovské školy. S láskou stále vzpomínají

Helena a Pavlína Koničkovy.

Odešel ze života, ale v myslích je stále s námi. Dne 5. července 2020 patří vzpomínce na pana Františka Stránského, který zemřel před 20 lety. Kdo jste ho znali a měli rádi, věnujte mu tichou vzpomínku.

Dcera Dagmar a syn Roman s rodinami

Dne 5. srpna 2020 uplyne 10 let od úmrtí mého manžela pana Josefa Jaroše, tatínka, dědečka a pradědečka. Kdo jste ho znali, vzpomeňte s námi.

Marie Jarošová, manželka

Dne 5. července jsme si připomněli smutné třetí výročí úmrtí naší maminky a babičky paní Květuše Mládkové. 7. července 2020 nás opustil tatínek pan Horst Mládek. Děkujeme všem za projevy soustrasti a květinové dary. Dík patří i rodině Krejčíkových za důstojné vypravení pohřbu.

Dcery s rodinami

Dne 8. 8. uplyne 12 let, co nás navždy opustil milovaný manžel, tatínek, dědeček a pradědeček pan Josef Rejf. Kdo jste ho znali a měli rádi, věnujte mu s námi tichou vzpomínku. Děkujeme. S úctou a láskou vzpomínají

manželka Věra, synové Josef a Radek s rodinami.

Výletní vláček jezdí Dolním Bousovem. I v roce 2020 si Vás opět dovolujeme pozvat na svezení prázdninovými výletními vlaky "S lokálkou kolem Humprechtu". V letošním roce náš vlak vyjede poprvé v sobotu 1. srpna a bude jezdit každou sobotu a neděli, až do neděle 30. 8., kdy na trať vyjede parní vlak a historická souprava. Lokálka nabízí možnost vydat se na okružní výlet do Českého ráje. Trasa vlaku: Sobotka - Dolní Bousov - Rabakov - Dětenice - Libáň - Kopidlna - Jičín - Jinolice - Libuň - Libošovice - Sobotka.

Jízdenky se kupují u personálu ve vlaku, cena nástupní jízdenky 40 Kč, děti do 6ti let zdarma. Zavazadlo / zvíře 20 Kč, přeprava zavazadel omezena. Větší skupiny turistů a cyklistů prosíme o předhlášení do pátku před plánovaným výletem. Podrobný jízdní řád najdete buď na plakátu v infocentru nebo na webových stránkách infocentra.

Kulturní tipy

1. 8. Bechovský hodgepodge, hasičská soutěž, 9.00, Bechov

8.–9. 8. Autokros Dolní Bousov, závodistiště Rachvala

12. 8. Čtete s nečtenáři, 9.00, knihovna

14. 8. Letní KINO, film Yesterday, 21.00, zahrada za kostelem

21. 8. Večirek v Ráji, 20.00 Vypsána fixa, nám. Míru Sobotka

29. 8. III. Bousovské slavnosti, program pro všechny generace, 12.00, nám. TGM

5. 9. Hasičský dětský den, 14.00, fotbalové hřiště

11. 9. KINO v knihovně, 19.00, knihovna, film Raoul Taburin

19. 9. Otevřená sobota v knihovně, otevřeno 9–12

21. 9. Křest knihy Pavly Bártkové, doplněno o koncert písničkáře J. Majerčíka, 18.00, knihovna

25. 9. Přírodovědná přednáška, 13.00, knihovna

26. 9. Osłavy 100 let Čs armády, 10.00, Na Školništi

Aktuální informace a podrobnosti najdete na
www.infocentrum.dolnibousov.cz
a na plakátovacích plochách.

Inzerce

◆ **Nabízím malířské a lakýrnické práce**; Dolní Bousov, Dlouhá 117, tel.: 777 811 643.

Prodej slepiček

Drůbež Červený Hrádek opět prodává slepičky snáškových plemen typu **Tetra hnědá** a **Dominant** ve všech barvách, **Green Shell** – typu Araukana a **Dark Shell** – typu Maranska. Stáří 15–19 týdnů, 169–229 Kč/ks.

Prodej se uskuteční: **8. 8., 11. 9. a 17. 10.** Dolní Bousov – u vlak. nádraží v 15.00 hod.

Při prodeji slepiček – **výkup králícičích kožek** – cena dle poptávky.

Informace:

Po–Pá 9–16 hod.

tel.: 601 576 270, 728 605 840

Zpravodaj Bousovák, vychází jako dvouměsíčník. Vydavatel: Město Dolní Bousov, nám. TGM 1, 294 04 Dolní Bousov, IČ: 00237680. Vydání povoleno MK ČR pod číslem E 13240. Pověřená redaktorka: Ing. Dita Říhová. Redakce: Ing. Dita Říhová, Miloslav Ječný, Zuzana Zemanová. Náklad 1250 výtisků. Grafická úprava a tisk MS Polygrafie s.r.o., Horka 35, 294 01 Bakov nad Jizerou, www.mspolygrafie.cz.

Příspěvky a inzerci přijímá Městská knihovna a infocentrum, tel.: 322 312 001, 322 312 002, infocentrum@dolni-bousov.cz. Uveřejněné příspěvky nemusí vyjadřovat názory redakční rady zpravodaje. Uzávěrka příštího čísla 15. 9. 2020. Později podané příspěvky nebo neuhrazené inzeráty nebudou otištěny. Děkujeme za pochopení.

26. září 2020

Dolní Bousov

Oslava **100** let pravidelné **Československé armády**

V pátek 25. 9. mezi 16–19 hod. příjezd dobové vojenské techniky na Školniště v Dol. Bousově, k vidění dobový tábor a ležení armád, možná prohlídka techniky.

- 10⁰⁰** Řazení dobové techniky v prostoru nad Školništěm
- 10³⁰** Výjezd kolony historické techniky
směr Rohatsko-Obrubce-Sobotka-Kněžmost a zpět
- 13⁰⁰** Slavnostní zahájení
- 15⁰⁰** Vojenská bojová ukázka z konce 1. sv. války
(v případě příznivého počasí **LETECKÝ SOUBOJ**)
- 15⁴⁰** Malá bojová ukázka z konce 2. sv. války
- 17⁰⁰** Konec akce (i nadále umožněna prohlídka vojenské techniky
a dobových ležení armád)

**K poslechu hraje skupina K-BAND, občerstvení
zajištěno v areálu, vstupné zdarma.**

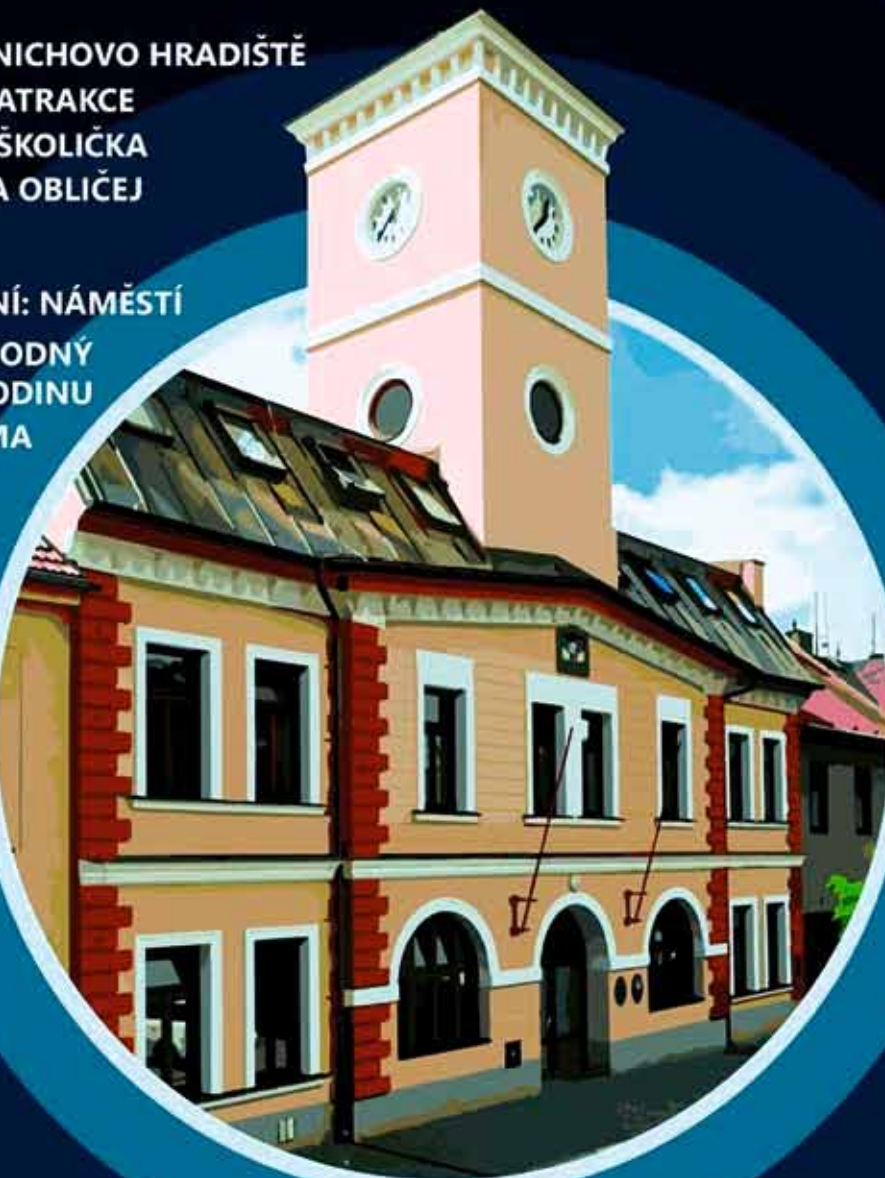

- 12:00 BŘEZOVANKA & JOŽKA ŠMUKAŘ
- 13:45 ORCHERSTR KARLA VLACHA & MARTIN CHODŮR
- 16:00 IVAN MLÁDEK BANJO BAND
- 18:00 WALDA GANG
- 20:00 RIMORTIS
- 22:00 FULLHOUSE

- TK IMPULS MNICHOVO HRADIŠTĚ
- NAFUKOVACÍ ATRAKCE
- BARMANSKÁ ŠKOLIČKA
- MALOVÁNÍ NA OBLIČEJ

- MÍSTO KONÁNÍ: NÁMĚSTÍ
- PROGRAM VHODNÝ PRO CELOU RODINU
- VSTUP ZDARMA

3. BOUSOVSKÉ SLAVNOSTI 12:00 29.8.2020

POŘADATEL: MĚSTO DOLNÍ BOUSOV · ZMĚNA PROGRAMU VYHRAZENA